

Rinze Ijbema - Oosterkerk

1. **[1]** ‘Kijk uit naar mijn komst bij het eerste licht op de vijfde dag; kijk bij zonsopkomst naar het Oosten.’ Herken je de scene uit ‘In de ban van de ring’? De helden en hun vrienden verwachten een dodelijke aanval van hun vijanden. Gandalf, die ook aan de goede kant staat, belooft hulp te halen en op de vijfde dag terug te zijn. Maar wanneer de veldslag begint en het steeds slechter gaat, vergeet je de belofte van Gandalf. Totdat op de morgen van de vijfde dag de zon doorbreekt. Mooie scene, mooie films ook.

[2] Iedere tijd heeft zo z'n eigen manier om de strijd tussen goed en kwaad in beeld te brengen. De schrijver van ‘In de ban van de ring’ was een christen, dus in zijn fantasie kun je vast stukken werkelijkheid van die strijd ontdekken. Tegelijk is er inderdaad hartstikke veel fantasie over met name het kwaad en ik kan me voorstellen dat voor jouw gevoel woorden als duivel en satan en, uit het stukje dat we lezen, ‘kwade geesten in de hemelsferen’ een ver van je bed show zijn. Laten we eerst even afspreken waar we het wel en niet over hebben vandaag. Even de klokken gelijk.

[3] Christenen hebben het bij ‘de duivel’ niet over een bok die op z'n achterpoten loopt, met hoorntjes en ogen als vurige kolen, die in de nachtmerries van dronkaards en angsthazen verschijnt.

[4] Christenen geloven wel in het bestaan van, zeg, iemand, die het Kwaad vertegenwoordigd, die het Kwaad in persoon is. Maar we geloven eerst in het bestaan van iemand die Liefde is, die de Goedheid zelf is, God. Weet je, soms kun je zo onder de indruk zijn van iets moois, soms kun je zo gelukkig zijn, dat je het niet voor jezelf kunt houden. Degene tegen wie je dan ‘dankjewel’ kunt zeggen is God. En degene die je kunt vervloeken als alles tegen zit, is die duivel.

[5] In de Bijbel duikt hij op onder de naam van satan, tegenstander, of duivel, dwarsbomer. Hij kan de gedaante aannemen van een slang of van een draak, **[6]** maar in die beelden zit klaarblijkelijk een stuk verbeelding, fantasie. En in de Bijbel heeft hij de beschikking over een leger **[7]**, zoals opnieuw ook God een macht van engelen aan zijn kant heeft staan. Nu realiseer ik me dat aan de ene kant veel mensen vandaag alles wat je niet kan zien kinderachtige flauwekul vinden. Zodra ik het over ‘kwade geesten in de hemelsferen’ heb, haken ze af. Terwijl je aan de andere kant veel mensen hebt die helemaal weg zijn van alles wat paranormaal is en die zelfs denken dat Harry Potter over echte tovenaars gaat en dat Derek Ogilvie echt met overledenen praat.

In deze preek over ‘Hoe kan ik het kwade weerstaan?’ wil ik de invalshoek van **[8]** Efeziërs 6 nemen. Aan de ene kant zegt Paulus daar eerlijk: in feite vechten we niet met mensen, maar tegen

de machten achter de mensen. De heilige oorlog van christenen is niet gericht tegen andere mensen, het is een geestelijke strijd. Aan de andere kant wijdt Paulus dan niet uit over hoe die kwade geesten er precies uit zien. Hij vertelt je alleen met welke wapens je moet vechten. Het lijkt me goed dat wij ons ook daarop concentreren, en vanuit de wapens ontdekken tegen wie we eigenlijk vechten.

2. **[9]** ‘Houd stand, met de waarheid als gordel om uw heupen.’ Het eerste onderdeel van het uniform van de soldaten van God is een gordel. Voor ons een beetje vreemd, maar in de Romeinse tijd heel normaal. Je droeg gewoonlijk een lang kleed als overjas en als je je vrij wilde bewegen bond je die op met een gordel. Zonder gordel struikel je. Dus: zonder waarheid struikel je. Dat is dus echt zo. Het kan best zijn dat je wel eens gelogen hebt, en dat je er mee weg bent gekomen. En toch. Het voordeel van de waarheid vertellen is dat niemand je meer onder uit kan halen. En daarover gaat het hier wel degelijk.

Ik kan allemaal hoogdravende dingen gaan zeggen over de waarheid en dat de Bijbel de waarheid is en God en het geloof en het is allemaal waar. Maar het komt hier op neer: kies voor de waarheid vertellen, dan kan niemand je pootje flippen. De waarheid maakt je vrij. Zeker, het kan je zwak maken tegenover anderen, als jij eerlijk bent en zij niet. Maar dat zijn maar mensen. Wij vechten niet tegen mensen. Wij vechten tegen het kwaad.

En met dat de waarheid een wapen wordt, is duidelijk dat de vijand de grote leugenaar is, het enige echte liegbeest. In de Bijbel is hij dat vanaf het begin, waar hij als slang Adam en Eva met leugens om de tuin leidt. In de Bijbel is hij dat voortdurend, de grote verdraaier van de woorden van God. Vandaag is hij dat nog steeds. Hij liegt over God, hij liegt over zichzelf, hij liegt over jou en hij liegt in de leugens van anderen. Omgord jezelf met waarheid en houd stand.

[10] ‘De gerechtigheid als harnas om uw borst.’ Een harnas was toen wat een kogelvrij vest nu is, dat is wel duidelijk. Nu moet ‘gerechtigheid’ je harnas zijn, maar wat is dat, ‘gerechtigheid’? Het zou je eigen vermogen om dingen recht te zetten kunnen zijn. Met de waarheid om je heupen ben jij dan in staat om het goede te doen en zo ben je dan onkwetsbaar voor het kwaad. Een praktisch nadeel daarvan is, dat ik ook wel eens stomme dingen doe en dan vallen de gaten in mijn kogelvrije vest. Daarom alleen al kun je bij die gerechtigheid beter aan God denken. Het gaat tenslotte over de wapens van God, die Hij aan ons overhandigt. En die gerechtigheid van God is dus zijn vermogen om dingen recht te zetten. God heeft door het offer van Christus iets heel

fundamenteel rechtgezet tussen Hem en jou. Zijn offer redt jouw leven en beschermt het, als een harnas.

Waarmee de vijand dus alles is wat met die gerechtigheid van God in strijd is. Ik wijs je er dan op dat die ongerechtigheid ook in je eigen hart zit. Als niet alles wat jij doet eerlijk is en oprecht, als de gevolgen van jouw gedachten niet altijd heelheid brengen, maar je meer kapot maakt dan je lief is... luister, je hebt geen bok met gloeiende ogen nodig om je de duivel voor te stellen. Kijk maar in de spiegel. En bedek dan je eigen onrecht met het harnas van alle goeds wat Christus gedaan heeft.

[11] 'De inzet voor het evangelie van de vrede als sandalen aan uw voeten.' Dit gaat over wat de basis is, dit gaat over waar je staat. Het evangelie van Christus is het evangelie van de vrede. Hij brengt vrede op aarde, vrede tussen God en mensen, vrede tussen mensen onderling. In Paulus' tijd zag je dat aan de nieuwe vrede tussen mensen met een Joodse achtergrond en mensen met een heidense achtergrond. Beide groepen bouwden hun geloof in God op Christus en zo ontstond er een nieuwe vrede tussen mensen uit allerlei volken. Het feit dat die groepen in vrede leefden is heel fundamenteel. Dit is wat God wil.

Van de weeromstuit is de vijand degene die uit is op oorlog, degene die iedereen overal altijd zal herinneren aan de principes van eigen volk eerst en van ons soort mensen en je kunt alleen jezelf vertrouwen. En het lijkt ook zo te zijn dat je veiliger bent achter al die muren die je zelf opbouwt. Het heeft iets heel naïefs om je positie te kiezen in Gods boodschap van vrede. Maar het is heel basaal: wij hebben het goede nieuws gehoord en de boodschap is vrede op aarde. Wij zullen de oorlog vechten tegen leugens en onrecht, maar wij zijn uit op de vrede die God geeft.

[12] 'En draag bovenal het geloof als schild waarmee u alle brandende pijlen van hem die het kwaad zelf is kunt doven.' Oké, de situatie is dat je op jouw dag van het kwaad tegenover het kwaad in eigen persoon staat. Hij pakt zijn boog, ontsteekt een pijl en legt aan om die met schroeiende pijn in jouw ziel te jagen. Wat staat er nog tussen jou en hem in? Je geloof... Dat is dun. Maar er is natuurlijk iets bijzonders met geloof. Geloof ziet namelijk altijd van zich af. Dus jij staat daar niet zo van: stevig schild, dat geloof van mij, daar red ik het wel mee! Met dat geloof je schild is, roep je God aan en vraag je Hem je schild te zijn. En je kijkt uit naar zijn komst bij het eerste licht.

[13] ‘Draag als helm de verlossing en als zwaard de Geest.’ Die helm lijkt me zoets als dat schild. De verlossing is niet dat ik mezelf red, het is dat ik gered ben. Die redding door God vormt mijn behoud tegen de aanvallen van de kwade geesten in de hemelsferen. Zo ook mijn zwaard, de Geest van God. Alle effectiviteit van mijn wapens is mij van God gegeven. Daar worden die wapens vanzelf een stuk sterker van.

[14] Het schoolvoorbeeld van een gevecht met het zwaard de Geest, dat wil zeggen Gods woorden, vind je in Matteüs 4. De Heer Jezus is verzwakt door veertig dagen vasten en wordt dan door de tegenstander onder handen genomen. ‘Waarom tovert u geen stenen om in brood?’ houdt hij Hem voor. ‘Omdat er staat geschreven: “De mens leeft niet van brood alleen, maar van ieder woord dat klinkt uit de mond van God.”’ gaf Jezus hem ten antwoord. ‘Als je mij aanbidt,’ zegt de vijand, ‘geef ik je alle macht over de hele wereld.’ Maar Jezus zei tegen hem: ‘Ga weg, Satan! Want er staat geschreven: “Aanbid de Heer, uw God, vereer alleen Hem.”’ Zo werkt het zwaard de Geest, dat wil zeggen Gods woorden.

3. **[15]** Ik denk dat je zo uit de wapens die God aan ons uitdeelt een beeld krijgt van waar je tegen te vechten hebt. Maar hoe weten we nu dat we stand zullen houden? Het hele punt van die wapens van God is dat we ermee stand kunnen houden. Maar juist als onze vijand meer dan menselijk is, waar halen we dan de moed vandaan om te blijven volhouden? Paulus geeft natuurlijk een voorzet, wanneer hij begon met: ‘Zoek uw kracht in de Heer, in de kracht van zijn macht.’ En de Bijbel zelf geeft meer dan een voorzet, als je doorhebt dat wat Paulus hier zegt aansluit bij een stukje uit het Oude Testament, het eerste deel van de Bijbel. Ik wil dat graag met jullie lezen, uit Jesaja 59.

Boven Jesaja 59 staat: ‘In de ban van het kwaad’ – ik had het niet beter kunnen bedenken. Eerst vertelt Jesaja hoe verloren onze wereld is zonder God. De leugen regeert en het onrecht is de baas. En wij doen er niets tegen, want iedereen doet er hard aan mee. Maar dan:

[16] ‘Maar de HEER zag het,
 en het was slecht in zijn ogen
 dat er geen recht meer was.
 Hij zag dat er niemand was,
 hij was geschokt dat er niet één mens zijn zijde koos.
 Op eigen kracht bracht hij redding
 en zijn gerechtigheid spoorde hem aan.

[17] Hij gordde het harnas van de gerechtigheid aan

en zette de helm van de redding op zijn hoofd.

Hij deed het kleed van de vergelding aan
en hulde zich in de mantel van de strijd lust...

[18] In het westen zal men de naam van de HEER vrezen
en in het oosten zijn majesteit.

Want hij zal komen met de kracht
van een rivier in een smalle bedding,
voortgestuwd door de adem van de HEER.

[19] Hij zal als bevrijder naar Sion komen,
naar allen uit Jakobs nageslacht
die met de misdaad breken
- spreekt de HEER.'

[20] Deze beloften heeft de Heer waargemaakt door Jezus Christus. Gods tegenstander, de oude slang, dacht dat hij zijn achilleshiel te pakken had, toen Jezus Christus stierf op Golgotha. Maar hij bleek zijn tanden op hem stuk te bijten en Christus trapte hem de kop kapot: de dood was niet langer oppermachtig. Hoe houd jij stand tegen het kwaad? Alleen als de Heer je pantser vormt. Laat er dan niets tussen jou en Hem inkomen. Want dan, en alleen dan, zelfs als je denkt dat alles verloren is, haalt Hij er een overwinning uit. 'Kijk bij zonsopkomst naar het oosten.' Het is maar een film, het zijn maar woorden. Maar wel woorden die een echo zijn van de woorden van God. 'Jullie zullen het zwaar te verduren krijgen in de wereld, maar houd moed: ik heb de wereld overwonnen.' Dit is het woord van God, het woord van Jezus Christus.

Amen.